

УДК 657.375.7

JEL Classification: F43, P13, Q12, Q13

DOI: <http://doi.org/10.34025/2310-8185-2025-3.99.03>

Юлія Маначинська, к. е. н., доцент,

<https://orcid.org/0000-0001-9155-3417>

Чернівецький торговельно-економічний інститут ДТЕУ,

м. Чернівці

КОНСОЛІДОВАНА ЗВІТНІСТЬ ЗІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄС

Анотація

Актуальність дослідження. Постановка проблеми. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю формування ефективної системи звітування у сфері сталого розвитку, що є важливою передумовою прозорості бізнесу, підвищення інвестиційної привабливості та інтеграції України до європейського простору. Водночас, воєнний стан ускладнює процес імплементації нових вимог, зокрема директив ЄС та Європейських стандартів звітності із сталого розвитку (ESRS), а також потребує адаптаційного періоду для підприємств.

Мета дослідження – проаналізувати нормативно-правову базу України та ЄС щодо звітності зі сталого розвитку, оцінити стан реалізації Стратегії її запровадження, визначити коло підприємств, зобов'язаних подавати відповідну звітність, і з'ясувати основні напрями подальшої імплементації директив ЄС у національну практику.

Методологія ґрунтується на застосуванні таких методів: табличного і методу групування – для представлення основної термінології за темою дослідження, а також характеристики вимог Методичних рекомендацій зі складання звіту про управління у паралельному співставленні зі ESG-критеріями; наочної інтерпретації – для розкриття категорій підприємств, які зобов'язані складати звітність із сталого розвитку та етапів її поступового впровадження у практику застосування згідно з новаціями в законодавстві; порівняння – при розкритті вимог директив ЄС та особливостей імплементації ESRS у практику вітчизняних підприємств.

Результати дослідження полягають у систематизації термінології та визначенні категорій підприємств, які повинні складати консолідовану звітність. Проаналізовано відповідність вимог Методичних рекомендацій №982 ESG-критеріям та оцінено хід реалізації операційного Плану до національної Стратегії запровадження підприємствами звітності зі сталого розвитку. Виокремлено директиви ЄС, що потребують подальшої імплементації у вітчизняну облікову практику.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості використання розроблених положень українськими підприємствами для підвищення прозорості діяльності, зростання інвестиційної привабливості та забезпечення сталого розвитку економіки України. **Перспективи подальших досліджень** будуть спрямовані на

поглиблене вивчення особливостей формування консолідованої фінансової звітності, оцінку впливу технологій штучного інтелекту на процеси обліку та консолідації даних у контексті цифрової трансформації.

Ключові слова: звітність, консолідована звітність, сталий розвиток, євроінтеграція, корпоративне підприємство, управління.

Кількість джерел: 34; *кількість рисунків:* 1; *кількість таблиць:* 2.

Yuliya Manachynska, Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor,

<https://orcid.org/0000-0001-9155-3417>

Chernivtsi Institute of Trade and Economics of SUTE, Chernivtsi

CONSOLIDATED SUSTAINABILITY REPORTING: REGULATORY AND LEGAL FRAMEWORK IN THE CONTEXT OF EU INTEGRATION

Summary

The relevance of the research is determined by the need to establish an effective reporting system in the field of sustainable development, which serves as an essential prerequisite for business transparency, enhancement of investment attractiveness, and integration of Ukraine into the European economic space. However, the martial law complicates the process of implementing new requirements, including EU Directives and ESRS, and necessitates an adaptation period for enterprises.

Therefore, the purpose of this article is to analyze the regulatory and legal framework of Ukraine and the EU regarding sustainability reporting, to assess the progress in implementing the Strategy for its introduction, to identify the categories of enterprises obliged to submit such reports, and to outline the main directions for further implementation of the directives into national practice. The methodology is based on the application of the grouping method and the tabular method to present the key terminology related to the research topic, as well as to characterize the requirements of the *Methodological Recommendations for the Preparation of the Management Report* in parallel comparison with ESG criteria. The visual interpretation method is applied to disclose the categories of enterprises required to prepare sustainability reports and to illustrate the stages of their gradual implementation into practice in accordance with recent legislative developments. The comparison method is used to analyze the requirements of EU Directives and the peculiarities of implementing ESRS in the practice of Ukrainian enterprises.

The results of the study consist in systematizing terminology and identifying categories of enterprises required to prepare consolidated sustainability reports. The compliance of the national Methodological Recommendations No. 982 with ESG criteria has been analyzed, and the progress in implementing the Operational Plan of the National Strategy has been evaluated. EU Directives requiring further implementation into the Ukrainian accounting practice have been identified. The practical significance of the results

lies in the possibility of applying the developed recommendations by Ukrainian enterprises to enhance transparency, strengthen investment attractiveness, and promote the sustainable development of Ukraine's economy. Prospects for further research will focus on an in-depth study of the peculiarities of forming consolidated financial statements, as well as assessing the impact of artificial intelligence technologies on accounting and data consolidation processes within the context of digital transformation.

Keywords: reporting, consolidated reporting, sustainable development, European integration, corporate enterprise, management.

Number of references – 34; number of figures – 1; number of tables – 2.

Постановка проблеми. В контексті повоєнної відбудови економіки України та реалізації курсу на інтеграцію до Європейського Союзу сталий розвиток виступає однією з провідних умов сучасності. Базові напрями державного регулювання та механізми впровадження політики у сфері звітування зі сталого розвитку для корпоративних структур і господарських об'єднань окреслені у Стратегії впровадження звітності зі сталого розвитку й операційному Плані її реалізації у 2024–2026 роках, що затверджені Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 жовтня 2024 року № 1015-р [3]. У цьому документі передбачено врахування методологічних підходів, які застосовуються в країнах ЄС, та їх адаптацію до українського правового середовища. У рамках Угоди про асоціацію між Україною та ЄС наша країна взяла на себе зобов'язання поступово гармонізувати національне законодавство з європейськими вимогами, зокрема у частині бухгалтерського обліку й аудиту.

Втілення положень Стратегії [3] здійснюватиметься через досягнення двох основних стратегічних цілей, що охоплюють питання підготовки звітності підприємств зі сталого розвитку та перевірки її достовірності шляхом аудиту:

Ціль 1. Запровадження в Україні практики підготовки, подання та оприлюднення звітів зі сталого розвитку відповідно до вимог Європейських стандартів звітності зі сталого розвитку (ESRS).

Ціль 2. Створення ефективної національної системи аудиту звітності у сфері сталого розвитку та впровадження дієвого механізму контролю за якістю надання аудиторських послуг.

З огляду на зазначені процеси, на розгляд Верховної Ради України було винесено проєкт № 10075/7/25, схвалений Кабінетом

Міністрів України 25 червня 2025 року [4] про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [2], відповідно до якого з 1 січня 2026 року повинні були набути чинності новації щодо запровадження обов'язкової звітності зі сталого розвитку для окремих груп вітчизняних підприємств. Проте Проект № 10075/7/25 [4] було відкликано суб'єктом права законодавчої ініціативи, який подав цей законопроект, до моменту його включення до порядку денного сесії ВРУ, цим самим відтермінувавши важливий крок як для посилення прозорості бізнесу, так і для просування України в євроінтеграційному напрямі. Адже звіти зі сталого розвитку, у тому числі консолідовані (для підприємств корпоративного типу), повинні були включатися як окремі розділи до Звіту про управління або Консолідованого звіту про управління та могли сприяти розширенню можливостей українських підприємств для виходу на міжнародні фінансові ринки й підвищенню до них рівня довіри з боку іноземних інвесторів у контексті відбудови повоєнної економіки. Тому одним із пріоритетних завдань для відновлення національної економіки та підвищення інвестиційної привабливості вітчизняного бізнесу на світовій арені залишається узгодження вітчизняного законодавства з нормативною базою ЄС та запровадження в Україні до 2030 року сучасної системи звітування у сфері сталого розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В останні роки питання основних аспектів консолідованої фінансової звітності підприємств корпоративного типу, удосконалення процесу її формування на етапі наступної консолідації, а також методів й організаційних основ складання стали об'єктом дослідження багатьох вітчизняних науковців. Серед авторів, які досліджували ці питання: Л. І. Бойко [14], О. М. Єремян [14], Л. В. Івченко [20], Я. В. Клименко [17], В. Г. Мазур [26], Л. А. Олійник [22], У. В. Пеллех [24], О. Л. Примаченко [23], М. О. Романенко [23], С. М. Семенова [33], І. В. Семчук [26], З. І. Тенюх [24], Н. В. Хоча [24], О. Є. Федорченко [20] та інших. У свою чергу, низка інших сучасних дослідників, зокрема А. В. Верстяк та О. М. Верстяк [11], розкривають аспекти сталого еколого-економічного післявоєнного розвитку України, при цьому ставлячи акцент на інституційних та

євроінтеграційних тенденціях. Г. В. Долга [13] зосереджує увагу на основних чинниках сталого розвитку підприємств в умовах війни в Україні. Етапам формування Стратегії сталого розвитку підприємства із врахуванням фінансових ризиків присвячена праця Я. М. Гончарук і Я. В. Майор [12], в якій здійснено ґрунтовний аналіз різних підходів до трактування терміна «сталий розвиток підприємств» і побудовано модель оцінки ризиків на основі адитивної згортки показників-репрезентантів і вагових коефіцієнтів.

Особливу увагу звітності із сталого розвитку в Україні у своїх дослідженнях приділяли С. В. Коваленко [18], Є. А. Курілов [19], А. В. Озеран [21], Г. В. Уманців та інші. Зокрема, Г. В. Уманців ставить акцент на сучасних тенденціях і перспективах розвитку звітності зі сталого розвитку в контексті реалізації стратегій ESG, з урахуванням впливу глобальних викликів [27]. Науковиця обґрунтовує, що в Україні процес формування системи забезпечення сталого розвитку перебуває на стадії інституціоналізації та поступової гармонізації з європейським нормативно-правовим простором, підкреслюючи, що розбудова ефективного механізму підготовки звітності зі сталого розвитку є необхідною умовою підвищення прозорості діяльності підприємств, забезпечення об'єктивного відображення їхнього впливу на економічну, екологічну та соціальну сфери, адже такі звіти мають не лише фіксувати результати досягнення Цілей сталого розвитку, а й висвітлювати вплив воєнних подій на функціонування українських підприємств та їхній внесок у подолання соціально-економічних, гуманітарних і екологічних наслідків.

Наукові дослідження А. В. Озеран [21] сконцентровані на детальній та всебічній оцінці чинного європейського нормативно-правового забезпечення процесу корпоративного звітування у сфері сталого розвитку та необхідності адаптації національного законодавства до нормативних актів ЄС. Зокрема, вона наводить пропозиції щодо внесення змін у визначення звіту про управління, поданих у чинному законодавстві, аби акцентувати увагу на інформації про сталий розвиток підприємства.

У публікаціях С. В. Коваленко [18] на шпальтах професійного видання FactorAcademy розкриваються питання нових вимог в

Україні до звітності зі сталого розвитку, а саме: для яких суб'єктів та з яких термінів застосовуватиметься; які підприємства зобов'язані подавати ESG-звіти (екологія, соціальна відповідальність, управлінські практики); форма подання звітності; оновлення критеріїв класифікації компаній; застосування МСФЗ для державних підприємств: прозорість та звіт про управління. Проте варто зазначити, що Проект змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», схвалений Кабінетом Міністрів України 25 червня 2025 року [4], який передбачав поетапне впровадження обов'язкової звітності зі сталого розвитку для окремих категорій підприємств, починаючи з 2028 року, згодом був відкликаний суб'єктом права законодавчої ініціативи. Цей Проект за №10075/25 розроблявся в межах виконання Угоди про асоціацію з ЄС і мав на меті імплементацію положень Директиви № 2013/34/ЄС щодо річної та консолідованої фінансової звітності, а також пов'язаної звітності певних типів підприємств, із урахуванням Директиви (ЄС) 2022/2464 про корпоративну звітність зі сталого розвитку [29] та Делегованої Директиви Комісії (ЄС) 2023/2775 щодо перегляду критеріїв класифікації мікро-, малих, середніх і великих підприємств та груп, тому його відхилення Верховною Радою України, учергове, відтермінувало період адаптації національних нормативних активів до вимог ЄС. А це важливо для України як потенційного кандидата на членство в європейській спільноті.

Незважаючи на вагомий доробок вчених, питання детальної та всебічної аналітичної оцінки новацій у вітчизняному законодавчому просторі щодо особливостей складання та подання звітності та консолідованої звітності зі сталого розвитку у контексті інтеграції до ЄС взагалі не розглядалися, що й спонукало нас до проведення досліджень у рамках окресленої проблематики. Адже активні бойові дії на території України, потреба у залученні додаткового фінансування у діяльність вітчизняних підприємств корпоративного типу потребує підвищення їх інвестиційної привабливості крізь призму інформаційного наповнення не лише консолідованої фінансової звітності, але і консолідованої звітності зі сталого розвитку, задля їх відновлення та відбудови повоєнної економіки України.

Формулювання цілей статті й аргументування актуальності поставленого завдання. Метою дослідження є проведення аналізу вітчизняного та європейського законодавства щодо звітності та консолідованої звітності зі сталого розвитку. Для досягнення визначеної мети передбачено розв'язання таких завдань: оцінити виконання термінів реалізації операційного Плану до національної Стратегії запровадження підприємствами звітності зі сталого розвитку [3]; дослідити ключову термінологію за темою дослідження та категорії підприємств, що зобов'язані подавати звітність або консолідовану звітність зі сталого розвитку, а також періоду, за який вона повинна подаватися згідно з ESRS; надати характеристику впровадженню директив ЄС, які потребують подальшої імплементації у вітчизняну облікову практику для врахування передового досвіду провідних європейських держав, задля підвищення інвестиційної привабливості вітчизняного бізнесу на світовій арені, сприяння його сталому розвитку та повоєнному відновленню національної економіки загалом.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Умови воєнного стану в Україні ускладнюють процес практичної реалізації новацій у вітчизняному законодавстві щодо звітування зі сталого розвитку, в черзі на імплементацію знаходиться низка директив ЄС. Зокрема, необхідність впровадження Директиви (ЄС) 2022/2464 «Про корпоративну звітність у сфері сталого розвитку» (англ. Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) [29] у національне законодавство України була зафіксована у Звіті Європейської Комісії щодо України за 2023 рік, підготовленому до Повідомлення про політику розширення ЄС. Ця директива разом із Директивою 2013/34/ЄС [9] встановлює для великих, середніх і малих компаній, а також для материнських підприємств великих корпоративних груп обов'язок включати до окремого розділу управлінського звіту дані, які дозволяють оцінити вплив їхньої діяльності на фактори сталого розвитку. Крім того, необхідно надавати відомості про те, як питання сталого розвитку впливають на ефективність, позиції та загальний розвиток підприємств. Відповідно до Директиви (ЄС) 2022/2464 [29] така інформація повинна розкриватися відповідно

до Європейських стандартів звітності зі сталого розвитку (ESRS), затверджених Делегованим регламентом Європейської Комісії (ЄС) 2023/2772 від 31 липня 2023 року, де визначено структуру та зміст цієї інформації. На сьогодні в Україні ці нормативні акти ЄС ще не імplementовані у вітчизняну облікову практику, що ускладнює виконання взятих на себе зобов'язань та інтеграцію до ЄС, як держави – потенційного кандидата.

Виклад основного матеріалу дослідження. У Європейському Союзі правові рамки бухгалтерського обліку, зокрема консолідованої фінансової звітності, регулюються низкою директив, серед яких: Директива ЄС 86/635/ЄЕС щодо щорічних і консолідованих звітів банків і фінансових установ [7]; Директива ЄС 91/674/ЄЕС про щорічну та консолідовану звітність страхових компаній [8]. Доступ до нефінансової інформації компаній є критично важливим для забезпечення їхнього сталого розвитку, підвищення інвестиційної привабливості та конкурентоспроможності. Аудиторська оцінка таких звітів гарантує достовірність поданої інформації. Відсутність звітності зі сталого розвитку у поєднанні лише з фінансовими показниками не дозволяє зацікавленим сторонам отримати повну картину економічних, соціальних та екологічних результатів діяльності підприємств. В Україні Стратегією впровадження звітності зі сталого розвитку, затвердженою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 жовтня 2024 р. № 1015-р [3] визначено основи для створення системи звітності у цьому напрямі. Документ спирається на міжнародні підходи, зокрема на Підсумковий документ Саміту ООН зі сталого розвитку «Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року», ухвалений під час 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН.

У країнах ЄС директиви регламентують правила складання фінансової та консолідованої звітності, визначаючи мінімальні стандарти щодо структури документів, обсягу інформації, методів оцінки та подання даних у балансі, звіті про прибутки і збитки, примітках. Водночас держави-члени можуть вводити більш детальні правила, зберігаючи національні особливості, що призводить до відмінностей у підходах до складання консолідованої звітності.

Директива ЄС 2013/34/ЄС «Про щорічну фінансову звітність, консолідовану фінансову звітність та пов'язані звіти окремих типів компаній» [9] уже була інтегрована в українське законодавство через внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (із змінами) [2]. Аналогічно Директива 2006/43/ЄС «Про обов'язковий аудит річної та консолідованої звітності» [46] імplementована шляхом змін до Закону України № 2258-VIII «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» (із змінами) [1]. Нова Директива 2022/2464 [29] вносить зміни до цих актів, посилюючи вимоги щодо звітності зі сталого розвитку.

Розкриття даних у Звіті зі сталого розвитку охоплює різноманітні аспекти діяльності компаній, зокрема:

- забезпечення стійкості бізнес-моделі та стратегічних рішень компанії щодо ризиків, пов'язаних із принципами сталого розвитку;
- роль адміністративних, управлінських і наглядових органів у сфері сталого розвитку, включно з їхньою експертизою та доступом до необхідних знань і навичок;
- наявність стимулюючих механізмів для членів керівних органів та адміністративного персоналу, спрямованих на підтримку сталого розвитку;
- ідентифікація ключових ризиків для підприємства, що виникають у зв'язку з факторами сталого розвитку.

Вимоги до аудиту також зазнали змін, особливо щодо підтвердження достовірності даних у звітності та професійної кваліфікації аудиторів. Крім того, Звіт зі сталого розвитку може бути інтегрований як частина Звіту про корпоративне управління.

У межах процесу євроінтеграції Україна активно впроваджує сучасні форми звітності, зокрема у рамках ESG-підходу (Environment – довкілля, Social – соціальна відповідальність, Governance – корпоративне управління). Положення Директиви ЄС 2024/1760 «Про комплексну перевірку корпоративної стійкості» (CSDDD) тісно пов'язані з Директивою ЄС 2022/2464 CSRD [29; 30]. Ці документи зобов'язують компанії проводити комплексну оцінку впливу на права людини та навколишнє середовище, а також надавати інформацію про процедури та результати таких перевірок.

У ЄС регулювання звітності зі сталого розвитку здійснюється не лише Директивою 2022/2464 [29], а й Делегованим регламентом Комісії (ЄС) 2023/2772 від 31 липня 2023 року, який доповнює Директиву 2013/34 [9] та встановлює Європейські стандарти звітності зі сталого розвитку (ESRS). Підприємства зобов'язані застосовувати ці стандарти відповідно до статей 19а та 29а Директиви 2013/34.

Запровадженню ESRS передували міжнародні стандарти фінансової звітності зі сталого розвитку, оприлюднені у червні 2023 р.:

- МСФЗ S1 «Загальні вимоги до розкриття фінансової інформації, пов'язаної зі сталим розвитком» (IFRS S1 – General Requirements for Disclosure of Sustainability-related Financial Information) [31];
- МСФЗ S2 «Розкриття інформації, пов'язаної з кліматом» (IFRS S2 – Climate-related Disclosures) [32].

Обидва стандарти набрали чинності для річних звітних періодів, що починаються з 1 січня 2024 року, і встановлюють вимоги щодо розкриття інформації про ризики та можливості, пов'язані зі сталим розвитком і кліматичними змінами, які можуть впливати на грошові потоки, доступ до фінансування та вартість капіталу підприємств у короткостроковій, середньостроковій і довгостроковій перспективі [19].

Директива ЄС 2022/2464 (CSRD) [29] є ключовим нормативним документом, на основі якого в Україні було сформовано Стратегію запровадження підприємствами звітності зі сталого розвитку та операційного Плану її реалізації у 2024-2026 роках [3]. Відповідно до її положень передбачено поетапне введення обов'язкової корпоративної звітності за принципами сталого розвитку:

- з 1 січня 2024 року – для підприємств, які раніше підпадали під Директиву 2014/95/ЄС про нефінансову звітність;
- з 1 січня 2025 року – для великих підприємств;
- з 1 січня 2026 року – для малих і середніх підприємств, що зареєстровані відповідно до законодавства;
- з 1 січня 2028 року – для компаній, які ведуть діяльність поза межами ЄС, але мають філії чи дочірні підприємства в країнах-членах.

Планувалося, що влітку 2025 року буде опубліковано офіційний переклад Європейських стандартів звітності зі сталого розвитку (ESRS), що мало слугувати важливим кроком у стандартизації підходів до розкриття нефінансової інформації. Проте на момент підготовки даного дослідження процес був відтермінований та наразі їх опублікування не відбулося.

Директива (ЄС) 2022/2464 [29], яка набрала чинності у січні 2023 року, замінила попередню Директиву 2014/95/ЄС та суттєво розширила коло компаній, на які поширюються вимоги щодо звітування, включаючи як резидентів, так і нерезидентів ЄС. Україна, відповідно до положень цієї директиви, має інтегрувати її ключові норми у національне законодавство, зокрема: запровадження звітів зі сталого розвитку (стаття 19a); розроблення національних стандартів звітності зі сталого розвитку (стаття 29b); встановлення єдиного електронного формату для подання звітності (стаття 29d); визначення вимог до аудиту звітів зі сталого розвитку.

У цьому контексті, як нами вже зазначалося вище, 25 червня 2025 року Кабінет Міністрів України схвалив проєкт № 10075/7/25 змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [4], який передбачав обов'язкове впровадження звітності зі сталого розвитку з 1 січня 2026 року та включення її до складу Звіту про управління і Консолідованого звіту про управління як окремого структурного розділу. Проте проєкт було відкликано, і відповідні законодавчі зміни були відхилені Верховною Радою України.

В табл. 1 нами узагальнено аспекти змін до статті 1 «Визначення термінів» Закону України №998-XIV [2], що передбачалися відповідно до Проєкту КМУ №10075/7/25 [4]. Слід зазначити, що трактування терміна «Звіт про управління», наведене у цьому проєкті, не відрізняється від визначення, що наведене у чинному Законі № 998-XIV. Новими є лише терміни: «консолідована звітність зі сталого розвитку», «звітність зі сталого розвитку», «таксономія звітності зі сталого розвитку» та «Стандарти звітності зі сталого розвитку».

Таблиця 1

**Проект КМУ № 10075/7/25 в частині змін до статті 1
«Визначення термінів» Закону України № 998-XIV щодо
звітності та консолідованої звітності зі сталого розвитку***

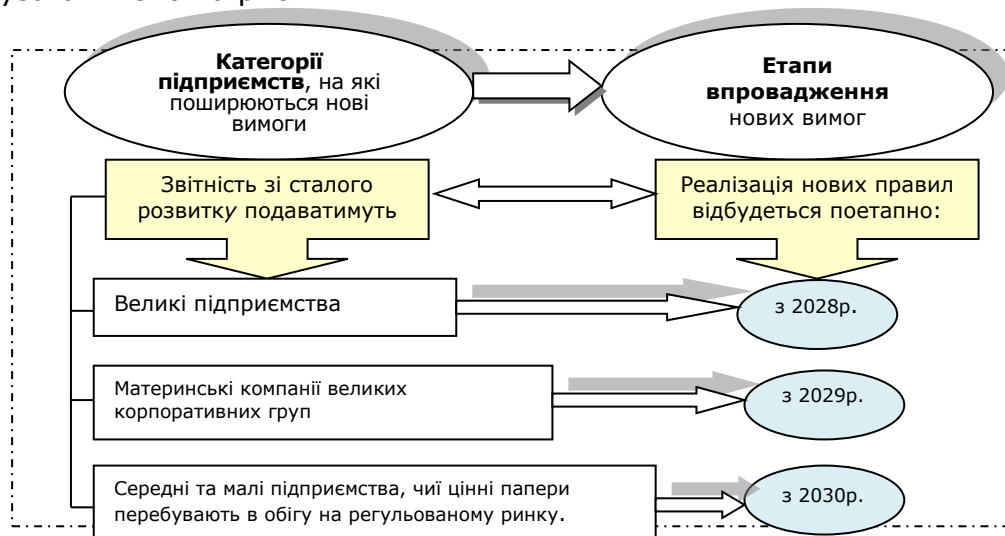
№ з/п	Термін	Характеристика
1.	Консолідована звітність зі сталого розвитку	звітність зі сталого розвитку підприємства, яке здійснює контроль, та підприємств, які ним контролюються, як єдиної економічної одиниці (п.15)
2.	Звітність зі сталого розвитку	звітність підприємства, яка містить інформацію про питання сталого розвитку відповідно до вимог стандартів звітності зі сталого розвитку (п.13)
3.	Звіт про управління	документ, що містить фінансову та нефінансову інформацію, яка характеризує стан і перспективи розвитку підприємства та розкриває основні ризики і невизначеності його діяльності (п.12)
4.	Стандарти звітності зі сталого розвитку (англ. European Sustainability Reporting Standards – ESRS)	документи, прийняті Європейською Комісією, якими визначено обов'язкові вимоги та порядок розкриття підприємствами інформації у звітності зі сталого розвитку (п.25)
5.	Таксономія звітності зі сталого розвитку	склад статей показників звітності зі сталого розвитку та її елементів, які підлягають розкриттю. Таксономію звітності зі сталого розвитку за стандартами звітності зі сталого розвитку схвалює Європейська Комісія (п.26 Проекту № 10075/7/25).

*Джерело: сформовано авторами за даними [2; 4; 21].

А. В. Озеран, досліджуючи особливості розкриття інформації про сталий розвиток у звіті про управління, вважає, що у чинному визначенні терміна «звіт про управління» словосполучення «фінансову та не фінансову інформацію» слід змінити на «питання сталого розвитку» [21]. Такий підхід, на думку науковиці, буде безпосередньо уточнювати інформацію, яка узагальнюється у даному звіті. До *питань сталого розвитку* належать екологічні та соціальні аспекти діяльності, трудові відносини, дотримання прав людини тощо. Бачимо, що він був врахований у Проекті №10075/7/25 [4] при визначенні терміна «звітність зі сталого

розвитку», який не був затверджений. Цілком підтримуємо підхід вітчизняної дослідниці та вважаємо, що доцільним було б внесення змін до Закону № 998-XIV [2] шляхом доповнення статті 1 терміном «консолідований звіт про управління», визначивши його як «документ, що містить питання сталого розвитку підприємства, яке здійснює контроль, та підприємств, які ним контролюють, як єдиної економічної одиниці», для об'єднань підприємств.

Звіт про управління або **консолідований звіт про управління** подаються одночасно з фінансовою або консолідованою фінансовою звітністю у строки, передбачені законодавством. Визначені категорії підприємств (у т.ч. підприємства корпоративного типу) за Проектом № 10075/7/25 [4] зобов'язані формувати й подавати звітність зі сталого розвитку або консолідовану звітність зі сталого розвитку у єдиному електронному форматі за таксономією звітності зі сталого розвитку, оприлюдненою державною мовою на вебпорталі відповідного центрального органу виконавчої влади. Етапи впровадження звітності та консолідованої звітності зі сталого розвитку та категорії підприємств, на які була спрямована дія Проекту КМУ № 10075/7/25 [4], нами наочно узагальнено на рис. 1.

*Рис. 1. Етапи впровадження звітності зі сталого розвитку та категорії підприємств, на які була спрямована дія Проекту КМУ №10075/7/25 – про внесення змін до Закону № 998-XIV**

*Джерело: сформовано авторами за даними [4].

ESG-критерії, як комплекс індикаторів для оцінки рівня екологічної, соціальної та управлінської відповідальності підприємств, інвестиції в які здатні забезпечити стабільну та довготривалу віддачу, були сформовані як результат поступового розвитку ідей сталого розвитку. Важливою віхою у становленні цієї концепції став звіт Організації Об'єднаних Націй «Who Cares Wins» [34], оприлюднений ще 21 рік тому. У ньому представників бізнесу й інвесторів закликали враховувати екологічні, соціальні й управлінські принципи у своїй діяльності. Саме цей документ став поштовхом до активного впровадження ESG-підходів у міжнародну бізнес-практику.

Оскільки Проєкт КМУ № 10075/7/25 [4] було відкликано, то наразі в Україні при складанні Звіту про управління або Консолідованого звіту про управління – для підприємств корпоративного типу – керуються вимогами Методичних рекомендацій зі складання звіту про управління №982 [5]. Порівняння вимог Методичних рекомендацій №982 [5] з ESG-критеріями та приклади напрямів впливу на довкілля, соціальну сферу та корпоративне середовище нами узагальнено у табл. 2.

У п. 11 Методичних рекомендацій №982 [5] зазначено, що підприємства з дочірніми компаніями мають формувати Консолідований звіт про управління, враховуючи необхідні коригування у порівнянні зі звітом окремого підприємства. Для підприємств корпоративного типу передбачено врахування таких особливостей:

- при відображенні власних викуплених акцій у консолідованому звіті потрібно надавати докладні дані про кількість і номінальну вартість акцій (або облікову вартість у разі відсутності номіналу), що належать материнському підприємству безпосередньо, його дочірнім компаніям або особам, які діють від свого імені за дорученням будь-якого з цих суб'єктів;

- при описі систем внутрішнього контролю та управління ризиками в розділі «Корпоративне управління» слід надавати відомості про ключові характеристики цих систем для всіх підприємств, включених до консолідації.

Таблиця 2

**Співставлення вимог пп. 4–5, 10 Методичних рекомендацій
зі складання звіту про управління № 982 з ESG-критеріями***

№ з/п	Напрямок	Характеристика	ESG-критерії	Приклади
1.	Екологічні аспекти	Необхідно відображати інформацію про вплив діяльності підприємства на довкілля, враховуючи специфіку галузі, в якій воно функціонує, а також заходи, спрямовані на охорону навколишнього середовища та мінімізацію негативного впливу. <i>п.4 Методичних рекомендацій № 982 [5]</i>	Екологічні критерії (англ. Environmental) Відображають вплив діяльності підприємства на навколишнє середовище та його здатність ефективно й раціонально використовувати природні ресурси.	Обсяги викидів парникових газів, управління відходами та забрудненнями, енергоспоживання, охорона водних ресурсів, збереження біорізноманіття.
2.	Соціальні аспекти та кадрова політика	Пропонується висвітлювати інформацію про загальну кількість працівників, частку жінок на керівних посадах, заходи стимулювання персоналу, умови праці та безпеки, програми професійного розвитку, забезпечення рівних можливостей для всіх працівників, дотримання прав людини, а також політику запобігання корупції та неетичній поведінці. <i>п.5 Методичних рекомендацій № 982 [5]</i>	Соціальні критерії (англ. Social) Оцінюють взаємодію компанії з ключовими зацікавленими сторонами, такими як працівники, клієнти, постачальники та місцеві громади.	Безпечні умови праці, справедлива оплата, сприяння різноманітності й інклюзивності, дотримання прав людини, захист персональних даних, участь у розвитку громад.

3.	Корпоративне управління	Рекомендується розкривати дані про організаційну структуру управління, склад і повноваження керівних органів, принципи корпоративної стратегії, порядок проведення загальних зборів акціонерів, структуру власності, наявність акціонерів зі спеціальними правами контролю, операції з власними акціями, особливості внутрішнього контролю, дивідендну політику, а також напрями вдосконалення системи корпоративного управління. Крім того, доцільно наводити інформацію про політику компанії стосовно адміністративних, управлінських і наглядових органів – вимоги до віку, освіти, професійної підготовки керівників, цілі цієї політики, результати її реалізації у звітному періоді та плани подальшого розвитку. <i>п.10 Методичних рекомендацій № 982 [5]</i>	Управлінські критерії (англ. Governance) Зосереджуються на оцінці системи корпоративного управління, що гарантує прозорість, етичність і відповідальність керівництва.	Відкритість фінансової звітності, дотримання прав акціонерів, система винагород керівників, дотримання етичних стандартів у діяльності компанії.
----	--------------------------------	--	---	---

*Джерело: сформовано авторами за даними [5; 34].

Якщо одночасно складаються Звіт про управління та Консолідований звіт, допускається їх подання у вигляді єдиного

документа. Дочірнє підприємство може не включати до свого звіту інформацію, передбачену п. 4 Розділу II Методичних рекомендацій [5], якщо воно та його дочірні компанії вже включені до консолідованого звіту або до окремого звіту іншого підприємства.

Директива ЄС 2024/1760 (CSDDD) [30], що регулює належну перевірку корпоративної стійкості (англ. Corporate Sustainability Due Diligence Directive), орієнтована на великі компанії та встановлює обов'язок здійснювати аудит власної діяльності, діяльності дочірніх підприємств і партнерів у таких сферах: права людини (заборона примусової праці, дотримання свободи об'єднань та мирних зібрань, захист приватного та сімейного життя, конфіденційність кореспонденції тощо); охорона довкілля (заборона виробництва та використання продукції з ртуттю, незаконного поводження з відходами, скидання нафти та стічних вод у водні об'єкти тощо). У разі виявлення порушень підприємства повинні самостійно вжити заходів щодо їх усунення, в іншому випадку передбачено штрафні санкції.

Дія CSDDD поширюється не лише на компанії ЄС, а й на підприємства з інших країн, включно з Україною, якщо вони: мають чистий оборот у ЄС понад 450 млн євро за попередній фінансовий рік; або не досягли цього порогу, але є материнською компанією групи, яка сумарно перевищила ці показники за консолідованою звітністю; або отримали доходи у вигляді роялті за франчайзинговими чи ліцензійними угодами у ЄС понад 22,5 млн євро, а загальний чистий оборот у ЄС склав понад 80 млн євро за попередній фінансовий рік [19]. Реалізація положень CSDDD [30] відбуватиметься поетапно:

- з 26 липня 2027 року – для європейських компаній із чистим оборотом понад 1,5 млрд євро та чисельністю персоналу понад 5 000 осіб; для інших компаній (зокрема українських), якщо їхній оборот у ЄС перевищує 1,5 млрд євро;

- з 26 липня 2028 року – для європейських компаній із чистим оборотом понад 900 млн євро та чисельністю персоналу понад 3 000 осіб; для інших компаній (зокрема українських), якщо їхній оборот у ЄС перевищує 900 млн євро;

- з 26 липня 2029 року – для всіх інших компаній, на які поширюється дія директиви.

Директива 2024/1760 (CSDDD) [30] також опосередковано вплине на малі підприємства, які є постачальниками великих компаній, які підпадають під її дію в межах ЄС. Вона встановлює обов'язок для великих компаній оцінювати діяльність своїх дочірніх підприємств і бізнес-партнерів у таких сферах: дотримання прав людини (заборона примусової праці, забезпечення свободи об'єднань і зібрань, охорона приватного життя та конфіденційності кореспонденції) та охорона навколишнього середовища (заборона виробництва, використання, імпорту або експорту продукції з додаванням ртуті, незаконного поводження з відходами, скидання нафти чи стічних вод у моря). У разі виявлення порушень компанії зобов'язані вживати коригувальні заходи; у разі недотримання – передбачено штрафні санкції.

У межах підготовки до впровадження положень CSRD та CSDDD доцільно: детально вивчати положення відповідних директив ЄС та їх адаптацію до українського законодавства; призначити відповідальну особу за дотримання вимог CSRD і CSDDD; провести аудит діяльності компанії, оцінити її вплив на права людини та довкілля і визначити потенційні ризики; ідентифікувати операції та процеси, які можуть становити ризик для реалізації директив; дослідити діяльність партнерів по ланцюгу постачання та ініціювати від них аналогічну оцінку; розробити план заходів для запобігання та мінімізації негативного впливу; запровадити систему моніторингу, звітування та комунікації щодо виконання плану [19].

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Запровадження звітності та консолідованої звітності зі сталого розвитку повинно створити рівні умови для українських і європейських компаній на міжнародних ринках, що, у свою чергу, сприятиме залученню інвестицій та підвищить конкурентоспроможність вітчизняних підприємств, а також забезпечить виконання зобов'язань відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Проте за результатами проведеного у статті дослідження встановлено, що

терміни реалізації Стратегічної цілі 1 «Запровадження в Україні складення згідно з Європейськими стандартами звітності зі сталого розвитку (ESRS), подання та оприлюднення підприємствами звітності зі сталого розвитку», що визначена у Стратегії запровадження підприємствами звітності зі сталого розвитку та безпосередньо в операційному Плані її реалізації у 2024-2026 роках [3], недотримані, зокрема:

п.2.1 – на грудень 2024 року було передбачено оприлюднення державною мовою на офіційному вебсайті МФУ – ESRS, але наразі Стандарти досі офіційно не опубліковані;

п.3.1 – на грудень 2025 року було визначено створення організаційних та технічних умов для подання звітності зі сталого розвитку, складеної згідно з ESRS, в єдиному електронному форматі, чого теж, ще по факту, не відбулося; на вересень 2025 року було передбачено розробку Порядку подання та оприлюднення звітності зі сталого розвитку разом з відповідним звітом аудитора, що також досі не набуло чинності в Україні.

Тому на сьогодні для нашої держави одним із пріоритетних завдань залишається забезпечення дотримання вимог Директиви 2013/34/ЄС щодо розкриття підприємствами інформації про сталий розвиток через складання звітів за ESRS. Для створення сприятливих організаційно-правових умов необхідно запровадити законодавчі та нормативні механізми, які регулюватимуть порядок підготовки і подання звітності та консолідованої звітності зі сталого розвитку, аудиторські процедури та супутні питання. Проте, як свідчать результати проведеного дослідження, станом на вересень 2025 року основні з них були відкликані законодавцем.

Відповідно, критеріями ефективності виконання для України затвердженої Стратегії [3] повинні стати: формування законодавчої бази, що дозволяє підприємствам (в т.ч. корпоративного типу) готувати, подавати й оприлюднювати звітність або консолідовану звітність про сталий розвиток відповідно до стандартів ЄС; забезпечення доступу до такої інформації для бізнес-партнерів, інвесторів і клієнтів задля оцінки ризиків у сфері сталого розвитку; можливість органів державної влади отримувати дані про екологічний, енергетичний та

соціальний вплив діяльності підприємств для моніторингу стану довкілля та соціальних процесів; сприяння зростанню кількості інвестиційних продуктів у 100 підприємствах суспільного значення; підвищення до 2030 року на 50% частки українських компаній, які виходять на міжнародні ринки капіталу. Для досягнення Стратегічної цілі 1 в Україні необхідно здійснити низку заходів:

- інтегрувати положення європейського законодавства щодо звітування про сталий розвиток у національне законодавство;
- впровадити ESRS у практику застосування вітчизняними підприємствами та підприємствами корпоративного типу;
- впровадити єдиний електронний формат для складання звітності та консолідованої звітності зі сталого розвитку;
- визначити порядок подання та публікації звітів і консолідованих звітів зі сталого розвитку;
- встановити ефективні канали комунікації між державними органами та підприємствами для консультацій і надання роз'яснень з питань звітування.

Дослідження змісту Директиви CSDDD [29] дає змогу зробити висновок, що вона поширює свою дію не лише на європейські компанії, але й на підприємства з країн, що не входять до ЄС, включно з українськими компаніями, які за попередній фінансовий рік: мали чистий оборот у ЄС понад 450 млн євро; або, не досягнувши цього порогу, є материнською компанією групи, яка сумарно перевищила зазначений показник; або отримали доходи у вигляді роялті за франчайзинговими або ліцензійними угодами у ЄС понад 22,5 млн євро при сукупному обороті понад 80 млн євро [19], а застосування заходів CSDDD буде відбуватися поетапно: перший етап – із 26 липня 2027 року; другий – з 26 липня 2028 року; третій – з 26 липня 2029 року.

Тому на перспективу (2026–2030 роки) в Україні вкрай необхідно: розробити Методичні рекомендації щодо використання ESRS; удосконалити облікову термінологію, шляхом внесення відповідних змін до статті 1 Закону №996-XIV [2] у частині визначення терміна «консолідований звіт про управління»; впровадити процес складання, подання та оприлюднення звітності

і консолідованої звітності зі сталого розвитку за ESRs; створити електронні платформи для приймання та публікації звітів і консолідованих звітів зі сталого розвитку; започаткувати аудити звітності та консолідованої звітності зі сталого розвитку підприємств із забезпеченням належного рівня контролю за якістю аудиторських послуг відповідно до європейських стандартів та впровадити Єдину національну програму підготовки фахівців із ESRs з її визнанням на національному та міжнародному рівні. Адже саме інформаційне наповнення звітності зі сталого розвитку (в т.ч. консолідованої) сприятиме підвищенню рівня інвестиційної привабливості вітчизняних бізнес-структур, що в комплексі пришвидшить процеси повоєнного відновлення та відбудови економіки України.

Перспективи подальших досліджень будуть спрямовані на поглиблене вивчення особливостей формування консолідованої фінансової звітності групи компаній у наступних періодах діяльності. Зокрема, доцільно розглянути порядок виключення вартості фінансових інвестицій материнської компанії у дочірні підприємства, удосконалити підходи до елімінування результатів внутрішньогрупових операцій і залишків, дослідити порядок відображення знецінення гудвілу у консолідованій звітності, а також уточнити методику визначення та відображення неконтрольованої частки у складі консолідованих показників. Окремим напрямом подальших розвідок виступатиме комплексна оцінка особливостей застосування технологій генеративного штучного інтелекту в системі обліку та процедур ШІ-консолідації фінансової звітності в умовах цифрової трансформації економіки України. Необхідним є і проведення детального та всебічного аналізу особливостей звітності та консолідованої звітності зі сталого розвитку банків відповідно до європейських стандартів ESRs та в контексті політики НБУ з розвитку сталого фінансування.

Список використаних джерел:

1. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. Дата оновлення: 21.05.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 22.09.2025).
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. Дата оновлення: 04.07.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 22.09.2025).

3. Про схвалення Стратегії запровадження підприємствами звітності зі сталого розвитку та операційного Плану реалізації у 2024-2026 роках : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 жовтня 2024 р. № 1015-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1015-2024-%D1%80#Text> (дата звернення: 26.09.2025).

4. Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо запровадження звітності зі сталого розвитку : проект Кабінету Міністрів України від 25 червня 2025р. № 10075/7/25. URL: <https://7eminar.ua/news/4722-minfin-proponuje-zaprovaditi-zvitnist-iz-stalogo-rozvitku> (дата звернення: 26.06.2025).

5. Про затвердження Методичних рекомендацій зі складання звіту про управління : Наказ Міністерства фінансів України від 07.12.2018 р. № 982. Дата оновлення: 18.01.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0982201-18#Text> (дата звернення: 26.09.2025).

6. Директива (2006/43/ЄС) про обов'язковий аудит річної звітності та консолідованої звітності №994-844 від 17.05.2006 року. Європейський Парламент і Рада. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_844#Text (дата звернення: 27.09.2025).

7. Директива (86/635/ЄЕС) про річну звітність і консолідовану звітність банків та інших фінансових установ № 994-270 від 05.09.2006 р. Європейський Парламент і Рада. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_270#Text (дата звернення: 28.09.2025).

8. Директива (91/674/ЄЕС) про річну звітність і консолідовану звітність суб'єктів господарювання у сфері страхування № 994-190 від 05.09.2006 р. Європейський Парламент і Рада. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_190#Text (дата звернення: 28.09.2025).

9. Директива (2013/34/ЄС) про щорічну фінансову звітність, консолідовану фінансову звітність і пов'язані з ними звіти певних типів компаній від 26 червня 2013 року. Європейський Парламент і Рада. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU13169> (дата звернення: 28.09.2025).

10. Уряд схвалив зміни до Закону про бухгалтерський облік: що зміниться для бізнесу. *Новини та анонси*. Міністерство фінансів України. URL: https://mof.gov.ua/uk/news/uriad_skhvaliv_zmini_do_zakonu_pro_bukhgalterskii_oblik_shcho_z_minitisia_dlia_biznesu-5212 (дата звернення: 29.09.2025).

11. Верстяк А. В., Верстяк О. М. Сталий еколого-економічний післявоєнний розвиток України: інституційний підхід та євроінтеграція. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту*. 2024. Вип. IV (96). Економічні науки. С. 10–21. URL: <http://herald.chite.edu.ua/content/download/archive/2024/v4/1.pdf> (дата звернення: 02.10.2025). DOI: <http://doi.org/10.34025/2310-8185-2024-4.96.01>

12. Гончарук Я. М., Майор Я. В. Етапи формування стратегії сталого розвитку підприємства із врахуванням фінансових ризиків. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту*. 2024. Вип. II (94). Економічні науки. С. 126–143. URL: <http://herald.chite.edu.ua/content/download/archive/2024/v2/9.pdf> (дата звернення: 03.10.2025). DOI: <http://doi.org/10.34025/2310-8185-2024-2.94.09>

13. Долга Г. В. Основні чинники сталого розвитку промисловості України в умовах війни. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту*. 2024. Вип. I (93). Економічні науки. С. 38–51. URL: <http://herald.chite.edu.ua/content/download/archive/2024/v1/4.pdf> (дата звернення: 03.10.2025). DOI: <http://doi.org/10.34025/2310-8185-2024-1.93>

14. Ерем'ян О. М., Бойко Л. І. Гудвіл під час придбання: методи розрахунку і розкриття в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності. *Економіка і суспільство*. Випуск №8. 2017. С. 748–755. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/8_ukr/124.pdf (дата звернення: 04.10.2025).

15. Запровадження звітності зі сталого розвитку в Україні та Директиви Європейського Союзу. *Azones*. 2025, 04 березня. URL: <https://azon.es.law/analytics/zaprovadzhennya-zvitnosti-zi-stalogo-rozvytku-v-ukrayini-ta-dyrektyvy-yevropejskogo-soyuzu/> (дата звернення: 02.10.2025).

16. Звітність зі сталого розвитку уведуть поетапно. *LexInform. Юридичні новини України*. 2025, 26 червня. URL: <https://lexinform.com.ua/zakonodavstvo/zvitnist-zi-stalogo-rozvytku-uvvedut-poetapno/> (дата звернення: 02.03.2025).

17. Клименко Я. В. Організація бухгалтерського обліку операцій з пов'язаними сторонами. *Центральноукраїнський науковий вісник*. 2020. Вип. 4(37). Економічні науки. С. 258–274. URL: <https://surl.li/qfсср> (дата звернення: 03.10.2025).

18. Коваленко С. В. Звітність зі сталого розвитку: нові вимоги в Україні. *FactorAcademy*. 2025, 26 червня. URL: <https://factor.academy/blog/zvitnist-zi-stalogo-rozvitku-novi-vimogi-v-ukrayini-2/> (дата звернення: 03.10.2025).

19. Курілов Є. А. Запровадження звітності зі сталого розвитку в Україні та Директиви Європейського Союзу. *Azones*. 2025, 04 березня. URL: <https://azon.es.law/analytics/zaprovadzhennya-zvitnosti-zi-stalogo-rozvytku-v-ukrayini-ta-dyrektyvy-evropejskogo-soyuzu/> (дата звернення: 05.10.2025).

20. Івченко Л. В., Федорченко О. Є. Консолідована фінансова звітність: основні аспекти. *Економіка і суспільство*. Випуск 8. 2017. С. 756 – 761. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/8_ukr/125.pdf (дата звернення: 06.10.2025).

21. Озеран А. В. Інформація про сталий розвиток у звіті про управління. *Сталий розвиток економіки*. 2024. №2(49). С. 282–287. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-49-45> URL: <https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/download/975/934> (дата звернення: 02.03.2025).

22. Олійник Л. А. Проблема формування інформації про внутрішню групові розрахунки у консолідованій фінансовій звітності. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації : міжнародний збірник наукових праць*. 2023. Випуск 1. С. 88–90. URL: <https://surl.li/qvvumz> (дата звернення: 05.10.2025).

23. Примаченко О. Л., Романенко М. О. Звітність зі сталого розвитку у забезпеченні корпоративної соціальної відповідальності вітчизняних підприємств. *Економіка та суспільство*. 2024. Випуск 64. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4357> (дата звернення: 07.10.2025).

24. Пелех У. В., Тенюх З. І., Хоча Н. В. Аналіз методів та організаційних основ складання консолідованої фінансової звітності. *БІЗНЕСІНФОРМ*. 2021. №4. С. 168–175. URL: <https://surl.li/orwgyc> (дата звернення: 08.10.2025).

25. Побережник А. А. Гудвіл – грошове визначення ділової репутації компанії. Адвокатська фірма GORO legal. *Юрист&Закон*. 2019, 12 серпня. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010#Text (дата звернення: 07.10.2025).

26. Семчук І. В., Мазур В. Г. Удосконалення процесу формування консолідованої фінансової звітності на етапі наступної консолідації звітності. *Економіка і суспільство*. Випуск 2. 2016. С. 732–737. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/2_ukr/130.pdf (дата звернення: 06.04.2025).

27. Уманців Г. В. Звітність про сталий розвиток у вимірі корпоративної соціальної відповідальності. *Scientia·fructuosa*. 2023. №149(3). С. 59–71.

28. Чайковський І. А. Диверсифікація діяльності підприємств зерно-продуктового підкомплексу України як чинник економічного зростання. *Інвестиції : практика та досвід*. 2025. №7. С. 169–174. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/6103/6174> (дата звернення: 07.10.2025).

29. Directive (EU) 2022/2464 of the European Parliament and of the Council of 14 December 2022 amending Regulation (EU) No 537/2014, Directive 2004/109/EC, Directive 2006/43/EC and Directive 2013/34/EU, as regards corporate sustainability reporting (Text with EEA relevance). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32022L2464> (дата звернення: 08.10.2025).

30. Directive (EU) 2024/1760 of the European Parliament and of the Council of 13 June 2024 on corporate sustainability due diligence and amending Directive (EU) 2019/1937 and Regulation (EU) 2023/2859 (Text with EEA relevance). URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj/eng> (дата звернення: 08.10.2025).

31. IFRS S1 General Requirements for Disclosure of Sustainability-related Financial Information. 2023. URL: <https://www.ifrs.org/issued-standards/ifrs-sustainability-standards-navigator/ifrs-s1-general-requirements/> (дата звернення: 08.10.2025).

32. IFRS S2 Climate-related Disclosures. 2023. URL: <https://www.ifrs.org/issued-standards/ifrs-sustainability-standards-navigator/ifrs-s2-climate-related-disclosures> (дата звернення: 08.10.2025).

33. Semenova S. M. Goodwill measurement in consolidated financial statements. *SCIENTIA FRUCTUOSA*. 2024. № 2. P. 158–182. URL: https://www.researchgate.net/publication/379795182_Goodwill_measurement_in_consolidated_financial_statements (дата звернення: 08.10.2025).

34. Who Cares Wins. IFC Advisory Services in Environmental and Social Sustainability. International Finance Corporation. 2004–08 *ISSUE BRIEF*. P. 4 URL: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/444801491483640669/pdf/113850-BRI-IFC-Breif-whocares-PUBLIC.pdf> (дата звернення: 08.10.2025).

References:

1. Verkhovna Rada of Ukraine (2017). On Audit of Financial Statements and Auditing Activities, Law of Ukraine No. 2258-VIII of 21 Dec. Updated 21 May 2024. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (Accessed 22 Sep 2025) (in Ukr.).

2. Verkhovna Rada of Ukraine (1999). On Accounting and Financial Reporting in Ukraine, Law of Ukraine No. 996-XIV of 16 Jul. Updated 4 Jul 2023. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (Accessed 22 Sep 2025) (in Ukr.).

3. Cabinet of Ministers of Ukraine (2024). Approval of the Strategy for implementing sustainability reporting by enterprises and the Operational Plan for 2024–2026, Resolution No. 1015-r of 18 Oct. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1015-2024-%D1%80#Text> (Accessed 26 Sep 2025) (in Ukr.).

4. Cabinet of Ministers of Ukraine (2025). On Amendments to the Law of Ukraine “On Accounting and Financial Reporting in Ukraine” regarding sustainability reporting, Draft No. 10075/7/25 of 25 Jun. Available at: <https://7eminar.ua/news/4722-minfin-proponuje-zaprovaditi-zvitnist-iz-stalogo-rozvitku> (Accessed 26 Jun 2025) (in Ukr.).

5. Ministry of Finance of Ukraine (2018). Approval of Methodological Recommendations for Preparing the Management Report, Order No. 982 of 7 Dec. Updated 18 Jan 2019. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0982201-18#Text> (Accessed 26 Sep 2025) (in Ukr.).

6. European Parliament and Council (2006). Directive 2006/43/EC on statutory audit of annual accounts and consolidated accounts, No. 994-844 of 17 May. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_844#Text (Accessed 27 Sep 2025) (in Ukr.).

7. European Parliament and Council (2006). Directive 86/635/EEC on annual and consolidated accounts of banks and other financial institutions, No. 994-270 of 5 Sep. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_270#Text (Accessed 28 Sep 2025) (in Ukr.).

8. European Parliament and Council (2006). Directive 91/674/EEC on annual and consolidated accounts of insurance undertakings, No. 994-190 of 5 Sep. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_190#Text (Accessed 28 Sep 2025) (in Ukr.).

9. European Parliament and Council (2013). Directive 2013/34/EU on annual financial statements, consolidated financial statements, and related reports of certain types of companies of 26 Jun. Available at: <https://ips.ligazakon.net/document/MU13169> (Accessed 28 Sep 2025).

10. Ministry of Finance of Ukraine (2025). Government approved amendments to the Accounting Law: What will change for business. *News & Announcements*. Available at: https://mof.gov.ua/uk/news/uriad_skhvaliv_zmini_do_zakonu_pro_bukhgalterskii_oblik_shcho_z_minitsia_dlia_biznesu-5212 (Accessed 29 Sep 2025) (in Ukr.).

11. Verstiak, A., Verstiak, O. (2024). Sustainable ecological and economic post-war development of Ukraine: institutional approach and European integration. *Visnyk Chernivetskoho torhovelno-ekonomichnoho instytutu [Bulletin of Chernivtsi Trade and Economics Institute]*, issue IV (96), pp. 10–21. Available at: <http://herald.chite.edu.ua/content/download/archive/2024/v4/1.pdf> (Accessed 2 Oct 2025). DOI: <http://doi.org/10.34025/2310-8185-2024-4.96.01> (in Ukr.).

12. Honcharuk, Ya., Mayor, Ya. (2024). Stages of forming a strategy for sustainable development of an enterprise taking into account financial risks. *Visnyk Chernivetskoho torhovelno-ekonomichnoho instytutu [Bulletin of Chernivtsi Trade and Economics Institute]*, iss. II (94), pp. 126–143. Available at: <http://herald.chite.edu.ua/content/download/archive/2024/v2/9.pdf>. DOI: <http://doi.org/10.34025/2310-8185-2024-2.94.09> (Accessed 3 Oct 2025) (in Ukr.).

13. Dolga, H. (2024). The main factors of sustainable development of Ukrainian industry in wartime. *Visnyk Chernivetskoho torhovelno-ekonomichnoho instytutu [Bulletin of Chernivtsi Trade and Economics Institute]*, issue I (93), pp. 38–51. Available at: <http://herald.chite.edu.ua/content/download/archive/2024/v1/4.pdf> (Accessed 3 Oct 2025). DOI: <http://doi.org/10.34025/2310-8185-2024-1.93> (in Ukr.).

14. Yeremian, O.M., & Boiko, L.I. (2017). Goodwill during acquisition: methods of calculation and disclosure in accounting and financial reporting. *Ekonomika i suspilstvo [Economy and Society]*, vol. 8, pp. 748–755. Available at: https://economyandsociety.in.ua/journals/8_ukr/124.pdf (Accessed 4 Oct 2025) (in Ukr.).

15. Introduction of sustainability reporting in Ukraine and EU Directives. *Azones*, 4 Mar. Available at: <https://azones.law/analytics/zaprovdzhennya-zvitnosti-zi-stalogo-rozvytku-v-ukrayini-ta-dyrektyvy-yevropejskogo-soyuzu/> (Accessed 2 Oct 2025) (in Ukr.).

16. LexInform (2025). Sustainability reporting will be introduced gradually. Legal news of Ukraine, 26 Jun. Available at: <https://lexinform.com.ua/zakonodavstvo/zvitnist-zi-stalogo-rozvitku-uvedut-poetapno/> (Accessed 2 Mar 2025) (in Ukr.).

17. Klymenko, Ya.V. (2020). Organization of accounting for related party transactions. *Tsentrlnoukrainskyi naukovyi visnyk. Ekonomichni nauky [Central Ukrainian Scientific Bulletin. Economic Sciences]*, vol. 4(37), pp. 258–274. Available at: <https://surl.li/qfcccp> (Accessed 3 Oct 2025) (in Ukr.).

18. Kovalenko, S.V. (2025). Sustainability reporting: new requirements in Ukraine. *Factor Academy*, 26 Jun. Available at: <https://factor.academy/blog/zvitnist-zi-stalogo-rozvitku-novi-vimogi-v-ukrayini-2/> (Accessed 3 Oct 2025) (in Ukr.).

19. Kurilov, Ye.A. (2025). Introduction of sustainability reporting in Ukraine and EU Directives. *Azones*, 4 Mar. Available at: <https://azones.law/analytics/zaprovdzhennya-zvitnosti-zi-stalogo-rozvytku-v-ukrayini-ta-dyrektyvy-yevropejskogo-soyuzu/> (Accessed 5 Oct 2025) (in Ukr.).

20. Ivchenko, L.V., & Fedorchenko, O.Ye. (2017). Consolidated financial statements: key aspects. *Ekonomika i suspilstvo [Economy and Society]*, vol. 8, pp. 756–761. Available at: https://economyandsociety.in.ua/journals/8_ukr/125.pdf (Accessed 6 Oct 2025) (in Ukr.).

21. Ozeran, A.V. (2024). Information on sustainable development in the management report. *Stalyi rozvytok ekonomiky [Sustainable Development of the Economy]*, no. 2(49), pp. 282–287. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-49-45>. Available at: <https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/download/975/934> (Accessed 2 Mar 2025) (in Ukr.).

22. Oliinyk, L.A. (2023). Problem of forming information on intra-group settlements in consolidated financial statements. *Instytut bukhhalterskoho obliku, kontrol ta analiz v umovakh hlobalizatsii [Institute of Accounting, Control and Analysis in the Conditions of Globalization]*, vol. 1, pp. 88–90. Available at: <https://surl.lu/qvvumz> (Accessed 5 Oct 2025) (in Ukr.).

23. Prymachenko, O.L., & Romanenko, M.O. (2024). Sustainability reporting in ensuring corporate social responsibility of domestic enterprises. *Ekonomika ta suspilstvo [Economy and Society]*, vol. 64. Available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4357> (Accessed 7 Oct 2025) (in Ukr.).

24. Pelekh, U.V., Teniukh, Z.I., & Khocha, N.V. (2021). Analysis of methods and organizational bases of consolidated financial statement preparation. *Biznes Inform [Business Inform]*, no. 4, pp. 168–175. Available at: <https://surl.lu/orwgyk> (Accessed 8 Oct 2025) (in Ukr.).

25. Poberezhnyk, A.A. (2019). Goodwill – monetary definition of a company's business reputation. *Advocates' firm GORO Legal. Yuryst & Zakon*, 12 Aug. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010#Text (Accessed 7 Oct 2025) (in Ukr.).

26. Semchuk, I.V., Mazur, V.G. (2016). Improving the process of forming consolidated financial statements at the stage of the next consolidation of reporting. *Ekonomika ta suspilstvo [Economy and Society]*, issue 2, pp. 732–737. Available at: https://economyandsociety.in.ua/journals/2_ukr/130.pdf (Accessed 6 Apr 2025) (in Ukr.).

27. Umantsiv, H.V. (2023). Sustainability reporting in the context of corporate social responsibility. *Scientia Fructuosa*, no. 149(3), pp. 59–71 (in Ukr.).

28. Chaikovskiy, I.A. (2025). Diversification of grain-product enterprises' activities in Ukraine as a factor of economic growth. *Investytsii: praktyka ta dosvid [Investments: Practice and Experience]*, no. 7, pp. 169–174. Available at: <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/6103/6174> (Accessed 7 Oct 2025) (in Ukr.).

29. European Parliament and Council (2022). Directive (EU) 2022/2464 amending Regulation (EU) No 537/2014, Directive 2004/109/EC, Directive 2006/43/EC and Directive 2013/34/EU, as regards corporate sustainability reporting. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32022L2464> (Accessed 8 Oct 2025).

30. European Parliament and Council (2024). Directive (EU) 2024/1760 on corporate sustainability due diligence and amending Directive (EU) 2019/1937 and Regulation (EU) 2023/2859. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj/eng> (Accessed 8 Oct 2025).

31. IFRS Foundation (2023). IFRS S1 General Requirements for Disclosure of Sustainability-related Financial Information. Available at: <https://www.ifrs.org/issued-standards/ifrs-sustainability-standards-navigator/ifrs-s1-general-requirements/> (Accessed 8 Oct 2025).

32. IFRS Foundation (2023). IFRS S2 Climate-related Disclosures. Available at: <https://www.ifrs.org/issued-standards/ifrs-sustainability-standards-navigator/ifrs-s2-climate-related-disclosures> (Accessed 8 Oct 2025).

33. Semenova, S.M. (2024). Goodwill measurement in consolidated financial statements. *SCIENTIA FRUCTUOSA*, no. 2, pp. 158–182. Available at: https://www.researchgate.net/publication/379795182_Goodwill_measurement_in_consolidated_financial_statements (Accessed 8 Oct 2025).

34. International Finance Corporation (2004). Who Cares Wins: IFC Advisory Services in Environmental and Social Sustainability, Issue Brief. 4 pp. Available at: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/444801491483640669/pdf/113850-BRI-IFC-Breif-whocares-PUBLIC.pdf> (Accessed 8 Oct 2025).

Надійшла до редакції 25.08.2025

Прийнято до друку 25.09.2025

Публікація онлайн 03.10.2025